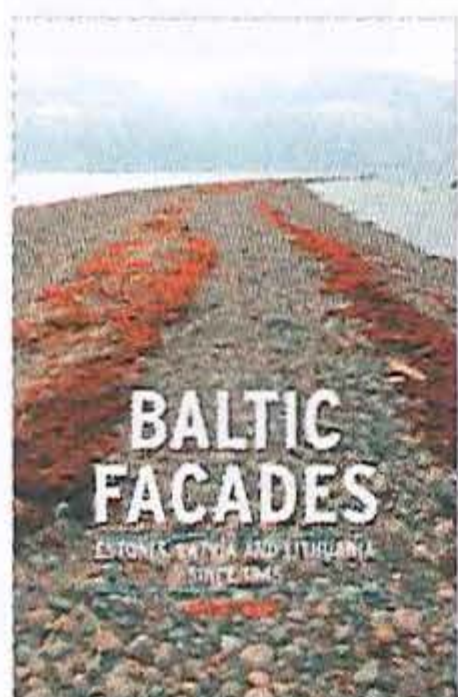


Aldis Purs "Baltic Facades. Estonia, Latvia and Lithuania Since 1945"

Reaktion Books, 2012. 224 lk.



Seni Läti ajaloo asjatundjana tundud Aldis Purs asetub oma värskes, Baltimaade lähiajalugu käsitleva teosega "Baltic Facades" samasse ritta Andres Kasekampi ja Andrejs Plakansiga, kellelt hiljuti ilmusid vas-

tavalt "Balti riikide ajalugu" (i.k 2010, e.k 2011) ja "A Concise History of the Baltic States" (2011). Vastupidi mainitud autoritele ei käsitle Purs kogu Baltimaade ajalugu, vaid keskendub 1945. aasta järgsele perioodile.

Purs seab kahtluse alla Baltikumi kui mõttelise terviku. Ta soovib käsitleda Eestit, Lätit ja Leedut eraldi ning heita valgust sellele, kuidas need riigid end ise näevad ja kuidas nad teistele paistavad. Kirjeldades üksikasjalikult iga maa poliitilist, majanduslikku ja ühiskondlikku arengut 1945. aastast alates ning olles eriti tähelepanelik eestlaste, lätlaste ja leedulaste erineva enese- ja üksteisetunnetuse suhtes, püüab autor näidata, et ühtset Balti identiteeti ei ole olemas.

Pursi meelest on Baltikum kunstlik ja ebaselge konstruktsioon. Tegelikult võiks sõnast endast lähtuvalt Baltikumi all mõista ju kõiki *Mare Balticum*'iga piirnevaid maid. Autor jõuab järeldusele, et tegu on 20. sajandil väljast peale sunnitud nimetusega, mis püsib elusana välismaalaste ebapiisavate teadmiste tõttu kolme riigi ja nende ajaloo osas ning mida toetavad seestpoolt ühised eba-meeldivad läbielamised 20. sajandi jook-sul. Riigid ise aga erinevad kultuurilt, keelelt, tavadelt ja välisorientatsioonilt.

Küsimus Baltikumi mõiste tulevikust on tihedalt seotud Balti riikide edu või läbikukkumisega. Peaks neid ootama ees edukas tulevik koos tugeva oma identiteediga, siis kahaneb ühiselt jagatud okupatsioonisaatuse tähendus ja kaob Balti riikide kujuteldav ühtsus. Mis jääb, on Eesti, Läti ja Leedu.

Pursi raamat on huvitav ja kiirelt loe-tav. See on mõeldud asjahuvilisele luge-jale, kes tahab rohkem teada saada Balti riikide keerulisest ajaloost viimasel poolsajandil. Baltimaade elanikud saavad raamatust lisateavet oma naabrite ja nende enesetunnetuse kohta, leides niimoodi kindlasti eraldavat – aga ka ühendavat.

Yves Partschefeld